

Predicting students' membership in virtual networks and their academic performance based on parenting styles and adjustment

M. A. Rostaminezhad^{1*} & A. R. Shokatirad²

Received: 18 November 2015; received in revised form 08 June 2016;
accepted 08 June 2016

Abstract

Aim: The aim of this study was to investigate the role of parenting style and adjustment in student membership in networks and its relationship with pre university student performance. **Method:** A correlational research method was used. The target population was 350 pre-university male students in the city of Birjand in eastern Iran. Of these, 80 students were selected from Birjand's Tizhooshan bright students' high school. Among 270 traditional students who were studying in eight public schools; 175 cases were selected from four public schools using random cluster sampling. The names of those schools were Shahid Shahab, Imam Hossein (PBUH), Shahid Chamran, and Ayatollah Taleghani. The Baumrind's parenting styles questionnaire (1971) was completed by parents and Sinha and Singh's adjustment questionnaire 1993 was completed by students. Eta test and logistic regression model were used to analyze data. **Results:** Finding revealed that there was no relationship between student membership and achievement ($\eta^2 = 0.079$, $P = 0.752$). Authoritarian parenting style ($Wald = 11.087$, $P < 0.01$) and student social adjustment ($Wald = 10.786$, $P < 0.01$) were meaningful predictors of student membership in social networks; permissive ($P = 0.114$) and authoritative ($P = 0.823$) styles were not significant predictors. Also, the correlation between social adjustment and networking was negative ($\beta = -0.143$, $P < 0.01$) finding revealed no significant relationship between emotional adjustment and student membership. **Conclusion:** Based on these findings, it is necessary to make parents aware of their parenting styles and their effects on students' enrolment in social networks. It is also essential to improve student's social relationship with their peers in schools in order to boost their social adjustment.

Key words: achievement, adjustment, networks, parenting, social

---

1*. Corresponding author, Assistant professor instructional technology, Birjand, University, Birjand, Iran, marostami@birjand.ac.ir

2. M.A. in exceptional children education, Islamic Azad University, Birjand branch, Birjand, Iran

پیش‌بینی عضویت در شبکه‌های مجازی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس سبک‌های فرزندپروری و سازگاری

محمدعلی رستمی نژاد^{۱*} و احمدرضا شوکتی‌راد^۲

دریافت مقاله: ۹۴/۱۰/۰۱؛ دریافت نسخه نهایی: ۹۵/۰۴/۱۵؛ پذیرش مقاله: ۹۵/۰۴/۱۸

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین سهم سبک‌های فرزندپروری و سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی عضویت دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی در شبکه‌های اجتماعی و رابطه عضویت در شبکه‌ها با عملکرد تحصیلی آن‌ها بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری ۳۵۰ پسر پیش‌دانشگاهی شهرستان بیرجند بود که از دبیرستان تیزهوشان بیرجند ۸۰ نفر به صورت تمام‌شمار و از جامعه ۲۷۰ نفری مشغول به تحصیل در ۸ دبیرستان عادی به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای ۱۷۵ دانش‌آموز از ۴ دبیرستان شهید شهاب، امام حسین (ع)، شهید چمران و آیت‌الله طالقانی انتخاب شد. پرسشنامه سازگاری سینه‌ها و سینگ (۱۹۹۳) توسط دانش‌آموزان و پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری بامریند (۱۹۷۱) توسط پدر و مادر آن‌ها تکمیل و برای تحلیل داده‌ها از آزمون اتا و رگرسیون لجستیک استفاده شد. **یافته‌ها:** یافته‌ها نشان داد، عضویت در شبکه‌های اجتماعی با عملکرد تحصیلی رابطه ندارد ($\text{Eta} = 0.079, P = 0.752$)، سبک فرزندپروری اقتداری ($\text{Wald} = 11.087, P < 0.01$) و سازگاری اجتماعی ($\text{Wald} = 10.786, P < 0.01$) پیش‌بینی‌کننده عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی بود. سبک سهل‌گیرانه ($P < 0.114$) و استبدادی ($P < 0.823$) پیش‌بین‌کننده نبود؛ و رابطه عضویت در شبکه و سازگاری اجتماعی منفی بود. ($\beta = -0.143, P < 0.01$). همچنین رابطه سازگاری عاطفی با عضویت در شبکه‌ها معنی‌دار نبود. **نتیجه‌گیری:** با توجه به این یافته‌ها آموزش والدین و آگاهی آن‌ها نسبت به اتخاذ سبک‌های فرزندپروری خود و آثار آن بر عملکرد تحصیلی و رشد اجتماعی فرزندان‌شان و نیز فراهم آوردن زمینه ارتباط حضوری هرچه بیشتر دانش‌آموزان با همسالان‌شان برای افزایش سازگاری اجتماعی آن‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: اجتماعی، سازگاری، شبکه‌ها، فرزندپروری، عملکرد تحصیلی

*۱. نویسنده مسئول، استادیار تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

Email: marostami@birjand.ac.ir

۲. کارشناسی ارشد، روان‌شناسی آموزش کودکان استثنائی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، ایران

مقدمه

بسیاری از پژوهشگران نسل امروز را به عنوان نسل فناوری های ارتباطی پیشرفته می شناسند (سیپ، ۲۰۱۴). شکل گیری شبکه های اجتماعی از مصادیق بارز پدیده اجتماع آفرین اینترنت است (اکبری، ۱۳۸۹). امروزه جمعیتی بالغ بر ۵۰۰ میلیون نفر در سراسر جهان بخش قابل توجهی از زندگی روزمره خود را در شبکه های اجتماعی سپری می کنند (گلبهار، کالیلیگلو و مدران، ۲۰۱۰) که در این میان تعداد ۳۶۳ میلیون نفر آن را نوجوانان تشکیل می دهند (ام ای اس^۱، ۲۰۱۳). بنابراین تعداد کثیری از دانش آموزان با استفاده از شبکه های اجتماعی باهم ارتباط برقرار می کنند که میزان آن اگر بیشتر از ارتباط چهره به چهره نباشد کم تر نخواهد بود (کیوجا، ۲۰۱۱). رسانه اجتماعی زیرساخت شبکه ای است که افراد و جوامع از طریق آن محتوای تولید شده توسط کاربر را به اشتراک می گذارند، باهم تولید، بحث و تعدیل می کنند (کیتزمن، هرمنکنز، مک کارتی و سیلوستر، ۲۰۱۱). در کشور ما به نظر می رسد نمودار سنی استفاده کنندگان از شبکه های اجتماعی رنگارنگی چون فیس بوک، وی چت، وایبر، واتس آپ و تلگرام^۲ با کاهش مواجه شده است و شاهد حضور بی حد و حساب دانش آموزان در بین کاربران اینترنتی شبکه های اجتماعی هستیم. آمارها نشان می دهد ۳۳ درصد از دانش آموزان اوقات فراغت خود را با حضور در شبکه های اجتماعی از طریق اینترنت و نرم افزارهای تلفن همراه پر می کنند (نجفی، ۱۳۹۳). نظرسنجی ملی در آمریکا از برخط^۳ بودن ۹۳ درصد از نوجوانان حکایت دارد که از این میزان ۶۵ درصد آن ها استفاده از شبکه های اجتماعی را گزارش کرده اند (سوویدو، میکامی و آلن، ۲۰۱۱). در سال ۲۰۱۱ میزان استفاده دانش آموزان یونانی از شبکه های اجتماعی ۷۹ درصد گزارش شده و این رقم در آمریکا از ۵۵ درصد در سال ۲۰۰۶ به ۸۰ درصد در سال ۲۰۱۱ رسیده است (سایمس و فلوروس، ۲۰۱۳).

مرکز اسناد انقلاب اسلامی نیز طی خبری در خرداد سال ۱۳۹۴ اعلام کرد که بیش از ۱ میلیون و ۳۰۰ دانش آموز در امتحان های نهایی سال ۱۳۹۳ شرکت کرده بودند که ۸۰ درصد این دانش آموزان با میانگین نمره ۱۲ قبول شدند. برخی از کارشناسان آموزشی یکی از دلایل افت تحصیلی را سرگرم شدن دانش آموزان در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی عنوان کرده اند (مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴). اکنون مساله حضور بیش از حد دانش آموزان در شبکه های اجتماعی برخط و در پی آن افت تحصیلی به یکی از دغدغه های آموزشی خانواده ها تبدیل شده است.

خانواده نخستین محیطی است که کودکان در آن قرار دارند و الگویی برای تعامل ها و ارتباط های آینده است (سایمس، فلوروس، ۲۰۱۳) در اغلب فرهنگ ها عامل نخست اجتماعی شدن فرزند،

-
1. measuring the information society (MIS)
  2. Facebook, Vchat, Viber, Whats up & Telegram
  3. online

پیش‌بینی عضویت در شبکه‌های مجازی و عملکرد ...

والدین هستند (غلام‌پور، سهرابی و برجلی، ۱۳۹۳). والدین شیوه‌های خاصی را در تربیت فردی و اجتماعی فرزندان خویش به کار می‌گیرند. این شیوه‌ها که سبک‌های فرزندپروری نامیده می‌شود متأثر از عوامل مختلفی از جمله عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره است (دهقانی، ۱۳۸۹). بامریندا^۱ سه سبک مستبد^۲، سهل‌گیر^۳ و اقتداری^۴ را برای فرزندپروری مشخص کرده است که در دو مشخصه میزان توجهی که کودک به دست می‌آورد و میزانی که رفتارها و فعالیت‌های کودک کنترل می‌شود، باهم تفاوت دارند (سیپ، ۲۰۱۴).

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سبک‌های فرزندپروری والدین با سازگاری نوجوانان ارتباط دارد (نوابخش و فتحی، ۱۳۹۰). گوداستاین و لانیون^۵ ۱۹۹۵ سازگاری را مفهوم عامی می‌دانند که همه راهبردهای اداره کردن موقعیت‌های استرس‌زای زندگی، اعم از تهدیدهای واقعی و غیرواقعی را شامل می‌شود. هرگاه تعادل جسمی و روانی فرد به گونه‌ای دچار اختلال شود که حالت ناخوشایندی به وی دست دهد، برای ایجاد توازن نیازمند به‌کارگیری نیروهای درونی و حمایت خارجی است و در این صورت اگر در به‌کارگیری ساز و کارهای جدید موفق شود و مساله را به‌نفع خود حل کند، فرایند سازگاری ایجاد شده است (نقل از مظاهری، باغبان و فاتحی‌زاده، ۱۳۸۵). روان‌شناسان سازگاری را در سه دسته عاطفی، اجتماعی و آموزشی تقسیم‌بندی کرده‌اند. در این میان همانند سایر مفاهیم روان‌شناختی، برای سازگاری اجتماعی تعاریف متعددی ارائه است و شاید بهترین تعریف آن عبارت از رفتار مفید و مؤثر انسان در تطبیق با محیط کالبدی و روانی باشد (تقی‌زاده و عبدی ورمزان، ۱۳۹۳).

طی یک نظرسنجی از ۱۹۵ دانشجوی بین‌المللی در آمریکا مشخص شد که تعامل‌های دانشجویان با آمریکایی‌ها و دوستان هم‌وطن خودشان با استفاده از شبکه‌های اجتماعی به‌طور معنی‌داری با سازگاری اجتماعی آن‌ها ارتباط دارد (لاین، پنگ، کیم، کیم و لاروز، ۲۰۱۱). این در حالی است که پژوهش کالپیدو، کاستین و موریس (۲۰۱۱) رابطه مثبت عضویت در فیس‌بوک را با سازگاری اجتماعی یادگیرندگان، تأیید نکرد.

پژوهش دیگر نشان داد عملکرد تحصیلی و سازگاری فرزندان خانواده‌هایی که با سبک فرزندپروری اقتداری تربیت شده‌اند، بالاتری است (لی، دنیلز و کیسنگر، ۲۰۰۶). در پژوهش دانش، رضابخش، بهمنی و سلیمی‌نیا (۱۳۹۰) نیز رابطه سبک فرزندپروری با عزت‌نفس جنسی تأیید شد. سیپ (۲۰۱۴) نشان داد نمره صلاحیت، عملکرد تحصیلی، رشد اجتماعی و عزت‌نفس فرزندان

1. Baumrind
2. authoritarian
3. permissive
4. authoritative
5. Goodstein & Lanyon

خانواده‌های دارای سبک فرزندپروری اقتداری بالاتر از فرزندان خانواده‌های دارای سبک‌های فرزندپروری مستبد و سهل‌گیرانه است. با توجه به درهم‌تنیدگی عملکرد تحصیلی، سبک فرزندپروری و سازگاری این پژوهش انجام شد تا به سؤال‌های زیر پاسخ دهد.

۱. آیا استفاده از شبکه‌های اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه دارد؟
۲. آیا سبک‌های فرزندپروری خانواده‌ها پیش‌بینی‌کننده حضور دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی است؟
۳. آیا سازگاری پیش‌بینی‌کننده حضور دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی است؟

روش

روش پژوهش توصیفی و همبستگی و جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان پسر تیزهوش و عادی مقطع پیش‌دانشگاهی شهر بیرجند بود. کل دانش‌آموزان تیزهوش این مقطع به تعداد ۸۰ نفر بودند که همه آن‌ها به‌عنوان نمونه از دبیرستان تیزهوشان بیرجند انتخاب شدند و حجم نمونه از بین دانش‌آموزان عادی که تعداد کل آن‌ها در ۸ دبیرستان موجود در بیرجند ۲۷۰ نفر بود طبق جدول کرجسی-مورگان ۱۹۷۰ تعداد ۱۵۵ نفر تعیین شد که به‌روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی از ۴ دبیرستان شاهد شهید شهاب، غیرانتفاعی امام حسین (ع)، دولتی شهید چمران، دولتی آیت‌الله طالقانی و از هر دبیرستان دو کلاس انتخاب شد. معیار عضویت دانش‌آموزان در نمونه پژوهش نیز علاوه بر شاغل به تحصیل بودن، سلامت جسمی و نداشتن مشکل جسمی و مسائل حاد روان‌شناختی، زندگی مشترک والدین و داشتن گوشی هوشمند با قابلیت ورود به شبکه بود.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری. این پرسشنامه ۳۰ سؤالی توسط بامریند ۱۹۷۱ طراحی شده و ابزاری خود گزارشی است که توسط خود والدین تکمیل می‌شود. هر ۱۰ سؤال یکی از شیوه‌های فرزندپروری را می‌سنجد و به‌دین ترتیب سه شیوه فرزندپروری اقتداری، سهل‌گیرانه و مستبدانه اندازه‌گیری می‌شود. جمله‌های شماره ۱، ۶، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۱۹، ۲۴، ۲۸، ۲۹ به‌شیوه سهل‌گیرانه و جمله‌های شماره ۲، ۳، ۷، ۹، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۲۱، ۲۵، ۲۶ به‌شیوه استبدادی و جمله‌های شماره ۴، ۵، ۸، ۱۱، ۱۵، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۲۷، ۳۰ به‌شیوه مقتدارانه مربوط هستند. در مقابل هر سؤال ۵ گزینه جواب وجود دارد که مطابق طیف لیکرت کاملاً موافقم = ۴ موافقم = ۳ مطمئن نیستم = ۲ تقریباً مخالفم = ۱ و کاملاً مخالفم = ۰، نمره‌گذاری می‌شود (عیسی‌زادگان، امیری و حافظ‌نیا، ۱۳۹۴). از مجموع سؤال‌های مربوط به هر شیوه، نمره‌ای مجزا به‌دست می‌آید

پیش‌بینی عضویت در شبکه‌های مجازی و عملکرد ...

که در هریک بیش‌ترین نمره والدین نشان‌دهنده همان سبک به‌عنوان شیوه فرزندپروری آن‌ها است. بوری^۱ ۱۹۹۱ ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش باز آزمایی در بین والدین برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۸۱ و ۰/۷۷، برای شیوه اقتداری ۰/۷۸ و ۰/۸۸ و برای شیوه مستبدانه ۰/۸۶ و ۰/۸۵ گزارش کرده است (نقل از عیسی‌زادگان و همکاران، ۱۳۹۴). در ایران نیز پژوهشی در زمینه شیوه‌های فرزندپروری انجام شده و در آن ضریب پایایی این پرسشنامه در بین والدین برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۶۹، برای شیوه اقتداری ۰/۷۳ و برای شیوه مستبدانه ۰/۷۷ گزارش شده است (اسفندیاری، ۱۳۷۴). پایایی ابزار سبک فرزندپروری در نمونه پژوهش حاضر برای شیوه سهل‌گیرانه ۰/۷۸، اقتداری، ۰/۸۱ و مستبدانه ۰/۸۸ به‌دست آمد.

۲. پرسشنامه سازگاری. این پرسشنامه ۶۰ سؤالی توسط سینها و سینگ^۲، ۱۹۹۳ تدوین شده است. این پرسشنامه دانش‌آموزان دبیرستانی ۱۴ تا ۱۸ ساله با سازگاری خوب را از دانش‌آموزان با سازگاری ضعیف، در سه حوزه سازگاری عاطفی، اجتماعی، آموزشی جدا می‌کند. ۲۰ سؤال این پرسشنامه مربوط به حوزه عاطفی، ۲۰ سؤال مربوط به حوزه اجتماعی و ۲۰ سؤال مربوط به حوزه آموزشی است که تنها سؤال‌های مربوط به حوزه سازگاری اجتماعی و عاطفی در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است. ضریب پایایی این آزمون را سینها و سینگ ۱۹۹۳ (نقل از کرمی، ۱۳۸۰) از طریق دو نیمه کردن، برای سازگاری کل، عاطفی، اجتماعی و آموزشی به‌ترتیب ۰/۹۵؛ ۰/۹۴؛ ۰/۹۳ و ۰/۹۶ و با روش باز‌آزمایی ۰/۹۳؛ ۰/۹۶؛ ۰/۹۰ و ۰/۹۱ گزارش کردند. در پژوهش دانش، سلیمی‌نیا، فلاحتی، سابقی و شمشیری (۱۳۹۳) پایایی برای سازگاری کل ۰/۹۲ و برای سازگاری آموزشی، عاطفی و اجتماعی به‌ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۰ و ۰/۷۸ گزارش شده است. در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه از طریق آلفای کرنباخ ۰/۷۵ به‌دست آمد این مقدار برای مولفه سازگاری عاطفی ۰/۷۹ و برای سازگاری اجتماعی ۰/۷۱ بود که نشان از پایایی ابزار دارد.

۳. عضویت در شبکه‌های اجتماعی مجازی. برای نیل به اهداف پژوهش، در کنار پرسشنامه‌های یادشده سؤالی مبنی بر عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی گنجانده شد. در این سؤال از دانش‌آموزان پرسیده شد «آیا عضو شبکه‌های اجتماعی مجازی هستید یا خیر» که دانش‌آموزان از بین دو گزینه یک مورد را انتخاب کردند.

شیوه اجرا. روش گردآوری اطلاعات به این روش بود که در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ با مراجعه به مراکز پیش‌دانشگاهی نمونه، دو پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری و سازگاری در اختیار ۲۳۵ دانش‌آموز دبیرستانی قرار گرفت و ضمن توضیح اهمیت پژوهش و صداقت در تکمیل

پرسشنامه‌ها، از آن‌ها خواسته شد از والدین خود بخواهند تا پرسشنامه سبک فرزندپروری را به‌طور انفرادی تکمیل کنند و خود دانش‌آموزان نیز پرسشنامه سازگاری را به‌طور انفرادی تکمیل کنند. در راستای اطمینان از رعایت موازین اخلاقی، دانش‌آموزان و والدین در تکمیل پرسشنامه امکان انتخاب داشتند از طرفی به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات شخصی آن‌ها محرمانه خواهد ماند. لازم به توضیح است که تعداد ۱۰ پرسشنامه به دلیل نقص در تکمیل و یا انتخاب بیش از یک گزینه از تحلیل کنار گذاشته شد.

یافته‌ها

از آن‌جا که دانش‌آموزان همه پیش‌دانشگاهی بودند سن آن‌ها در محدوده ۱۸ سال بود. تمام دانش‌آموزان پسر بودند که ۷۲ نفر آن‌ها (۳۰ درصد) در رشته ریاضی فیزیک و ۱۳۶ نفر (۵۸ درصد) در رشته تجربی مشغول به تحصیل بودند. ۳۸/۳ درصد، فرزند اول خانواده؛ ۱۷/۹ درصد، فرزند دوم؛ ۱۲/۸ درصد، فرزند سوم و ۲۷/۲ درصد فرزند چهارم خانواده بودند. از نظر اقتصادی ۱۶/۶ درصد جزء خانواده‌های ضعیف، ۵۴ درصد متوسط و ۲۱/۳ درصد جزء خانواده‌های متوسط به‌بالا بودند. شغل پدر ۳۸/۷ درصد دانش‌آموزان آزاد و ۲۱/۳ درصد دولتی و ۴۰ درصد نیز وضعیت شغلی پدر خود را مشخص نکرده بودند. از نظر وضعیت تحصیلی پدران نیز ۸/۱ درصد آن‌ها بی‌سواد، ۱۷ درصد ابتدایی، ۱۰/۲ درصد راهنمایی، ۲۲/۶ درصد دیپلم، ۵/۵ درصد فوق دیپلم، ۱۷/۹ درصد کارشناسی، ۱/۲ درصد کارشناسی ارشد و ۱۶/۶ درصد نیز وضعیت تحصیلی خود را مشخص نکرده بودند.

جدول ۱. درصد عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی

درصد	فراوانی	
۴۹/۳	۱۱۱	عدم عضویت
۵۰/۷	۱۱۴	عضو شبکه
۱۰۰	۲۲۵	مجموع

در جدول ۱ مشاهده می‌شود که بیش از ۵۰ درصد دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی عضویت دارند. نتایج تحلیل تفکیکی دانش‌آموزان تیزهوش نشان داد ۴۰ درصد تیزهوشان و ۶۰ درصد دانش‌آموزان عضو شبکه نبودند.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی سازگاری دانش‌آموزان و سبک فرزندپروری والدین

فرآوانی	درصد	میانگین	انحراف معیار
سازگاری عاطفی	---	۵/۹۳	۴/۲
سازگاری اجتماعی	---	۶/۱۹	۳/۷
سبک سهل‌گیرانه	۹/۸	۱۹/۳۹	۶/۳
سبک استبدادی	۱۳/۶	۱۸/۹۴	۶/۲
سبک اقتداری	۱۶۴	۲۸/۱۷	۸/۸

جدول ۲ نشان می‌دهد والدین از سبک فرزندپروری اقتداری بیش از دو سبک دیگر استفاده می‌کنند. همچنین نمره سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان بیشتر از سازگاری عاطفی آن‌ها است. برای پاسخ به این سؤال که آیا استفاده از شبکه‌های اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه دارد؟ از آزمون اتا^۱ استفاده شد. اتا یک شاخص رابطه بین صفر و یک است. مقدار صفر نشان‌دهنده عدم رابطه و مقادیر نزدیک به یک نشان‌دهنده درجه بالایی از رابطه است. روند اتا برای متغیر وابسته‌ای که دارای مقیاس فاصله‌ای و متغیر مستقلی که دارای مقیاس اسمی است، مناسب است. نتایج تحلیل آزمون اتا نشان داد، متغیر عملکرد تحصیلی با عضویت در شبکه‌های اجتماعی دارای ارزش اتا ۰/۰۷۹ بود که این رابطه معنی‌دار نبود ($P= ۰/۷۵۲$). از آنجا که این مقدار بسیار پایین است، می‌توان نتیجه گرفت بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود ندارد.

در پاسخ به این سؤال که آیا سبک‌های فرزندپروری خانواده‌ها پیش‌بینی کننده حضور دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی است؟ عدم عضویت با کد (۰) و عضویت با کد (۱) به‌عنوان متغیر ملاک وارد رگرسیون لجستیک شد. متغیرهای پیش‌بین نیز سه متغیر سبک فرزندپروری استبدادی، سهل‌گیرانه و اقتداری بودند که به‌روش همزمان^۲ وارد رگرسیون شدند. در کل داده‌های ۲۲۵ دانش‌آموز تحلیل شد. نتایج آزمون آمینی‌باس^۳ نشان داد، سبک‌های فرزندپروری برای پیش‌بینی عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی مناسب است. آماره کای دو با درجه آزادی ۳ معادل ۲۱/۷۸ معنی‌دار بود ($P<۰/۰۵$). نتایج طبقه‌بندی الگوی مذکور نشان داد متغیرهای سبک فرزندپروری، در مجموع وضعیت عضویت در شبکه‌های اجتماعی ۶۰/۹ درصد از دانش‌آموزان را به‌درستی پیش‌بینی کرده است. با توجه به اهمیت پیش‌بینی دانش‌آموزان عضو شبکه، این الگو

1. Eta
2. enter
3. omnibus

۶۴/۹ درصد از دانش‌آموزان عضو شبکه‌های اجتماعی را به درستی پیش‌بینی کرده است. نقش هریک از سبک‌های فرزندپروری در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. رگرسیون لجستیک برای سبک‌های فرزندپروری در عضویت شبکه‌های اجتماعی

نسبت شانس ^۱	درجه آزادی	Wald	خطای معیار	B	سبک فرزندپروری
۱/۰۴۱	۱	۲/۴۹۹	۰/۰۲۶	۰/۰۴۱	سهل‌گیرانه
۱/۰۰۵	۱	۰/۰۵۰	۰/۰۲۴	۰/۰۰۵	استبدادی
۱/۰۶۳	۱	۱۱/۰۸۷**	۰/۰۱۸	۰/۰۶۱	اقتداری
۰/۰۷۳	۱	۱۲/۹۱۵	۰/۷۳۰	-۲/۶۲۲	ثابت

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

در جدول ۳ آماره Wald، و بتا نشان می‌دهد از بین سبک‌های فرزندپروری، نقش سبک اقتداری معنی‌دار است ($P < 0.001$) و قدرت پیش‌بینی بیشتری دارد. به عبارتی با افزایش سبک اقتداری در تربیت دانش‌آموزان، پیش‌بینی می‌شود عضویت او در شبکه‌های اجتماعی نیز افزایش یابد. عضویت در شبکه‌های اجتماعی با سبک سهل‌گیرانه ($P = 0.114$) و استبدادی ($P = 0.823$) معنی‌دار نبود. بر طبق معادله رگرسیون به ازای یک واحد تغییر در سبک اقتداری، با فرض ثابت بودن سایر متغیرها، عضویت در شبکه‌ها ۶/۱ درصد افزایش می‌یابد. با توجه به نظام کدهای به عدم عضویت در شبکه‌ها = ۰ و عضویت = ۱، می‌توان نتیجه گرفت با افزایش سبک اقتداری پیش‌بینی می‌شود دانش‌آموزان بیشتر عضو شبکه‌های اجتماعی شوند.

برای پاسخ به این سؤال پژوهش که آیا سازگاری پیش‌بینی کننده حضور دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی است؟ دو متغیرهای پیش‌بین سازگاری عاطفی و سازگاری اجتماعی به روش همزمان وارد تحلیل شدند. در کل ۲۲۵ دانش‌آموز وارد الگو شدند. نتایج آزمون آمنی باس نشان داد، متغیرهای سازگاری برای پیش‌بینی عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی مناسب است. آماره کای دو با درجه آزادی ۲ معادل ۲۱/۵۸ معنی‌دار بود ($P < 0.05$). تحلیل رگرسیون نشان داد، متغیر سازگاری، در مجموع، وضعیت عضویت در شبکه‌های اجتماعی ۶۱/۸ درصد از دانش‌آموزان را به درستی پیش‌بینی کرده است. با توجه به اهمیت پیش‌بینی دانش‌آموزان عضو شبکه‌های اجتماعی، این الگو ۶۹/۳ درصد از دانش‌آموزان عضو شبکه‌های اجتماعی را به درستی پیش‌بینی کرده است. نقش هریک از دو متغیر سازگاری اجتماعی و عاطفی در جدول ۴ گزارش شده است.

1. EXP(β)

جدول ۴. نقش سازگاری در پیش‌بینی عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی

نسبت شانس	درجه آزادی	Wald	خطای استاندارد	β	
۱/۰۹۹	۱	۵/۸۳۲	۰/۰۳۹	۰/۰۹۴	سازگاری عاطفی
۰/۸۶۷	۱	۱۰/۷۸۶**	۰/۰۴۳	-۰/۱۴۳	سازگاری اجتماعی
۱/۴۲۶	۱	۱/۵۴۴	۰/۲۵۸	۰/۳۵۵	ثابت

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

در جدول ۴ آماره Wald و بتا نشان می‌دهد سهم سازگاری اجتماعی در پیش‌بینی عضویت دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی معنی‌دار و منفی است ($P < 0.01$). در مقابل سهم سازگاری عاطفی معنی‌دار نبود. به عبارتی پیش‌بینی می‌شود با افزایش سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان، عضویت آن‌ها در شبکه‌های اجتماعی کاهش یابد. بر طبق معادله رگرسیون به‌ازای یک واحد تغییر در سازگاری اجتماعی، با فرض ثابت بودن سایر متغیرها، عضویت در شبکه‌ها به میزان ۱۴/۳ درصد در جهت عکس تغییر می‌کند. با توجه به نظام کدهای به عدم عضویت در شبکه‌ها = ۰ و عضویت = ۱، می‌توان نتیجه‌گرفت با افزایش سازگاری اجتماعی پیش‌بینی می‌شود دانش‌آموزان کمتر عضو شبکه‌های اجتماعی شوند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر نشان داد استفاده از شبکه‌های اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه‌ای ندارد. کارلرا و مانامی (۲۰۱۳) نیز در پژوهش خود در هندوستان به این نتیجه رسیدند که تفاوت بین عملکرد تحصیلی دانشجویانی که از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند و استفاده نمی‌کنند معنی‌دار نیست. این در حالی است که حمید، حسن، اسلام، ماکبول، حمید و آنوو (۲۰۱۳) در پژوهش خود در پاکستان نشان دادند که استفاده از شبکه‌های اجتماعی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت دارد. از سوی دیگر پاور (۲۰۱۲) در بررسی پیشینه پژوهشی در زمینه تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی در وضعیت تحصیلی و درگیری تحصیلی یادگیرندگان به این نتیجه رسید که در مجموع شبکه‌های اجتماعی در عملکرد تحصیلی اثری منفی ولی در درگیری تحصیلی اثری مثبت دارد. در پژوهش کوح (۲۰۰۹) درگیری تحصیلی، پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی بود. از این‌رو با توجه به این نتایج، انجام پژوهش‌های بیش‌تری جهت تعیین روابط غیرمستقیم ضروری به‌نظر می‌رسد.

نتایج متناقض در مورد رابطه شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد تحصیلی نشان‌دهنده این واقعیت است که عملکرد تحصیلی تحت تأثیر عوامل متعددی است. از طرفی ممکن است تأثیر شبکه‌های اجتماعی در یک جامعه پژوهش مثبت و در جامعه دیگر منفی یا خنثی باشد که پژوهش حاضر

به رابطه معنی داری دست نیافت. بنابراین پیشنهاد می شود پژوهش در جوامع هدف دیگر انجام شود. از طرفی عملکرد تحصیلی در پژوهش حاضر از نوع خوداظهاری بود که توصیه می شود پژوهش های علی-مقایسه ای و آزمایشی دقیق تری در این زمینه صورت گیرد.

باتوجه به اهمیت تعیین تعداد دانش آموزان استفاده کننده از شبکه های اجتماعی، این پژوهش بر اساس دو متغیر سبک فرزندپروری و سازگاری به پیش بینی عضویت و عدم عضویت دانش آموزان در شبکه های اجتماعی پرداخت. بر این اساس یافته ها نشان داد سبک فرزندپروری والدین می تواند پیش بینی کننده حضور دانش آموزان در شبکه های اجتماعی باشد. با استفاده از روش تحلیل رگرسیون لجستیک، وضعیت عضویت در شبکه های اجتماعی ۶۵ درصد از دانش آموزان عضو شبکه های اجتماعی به درستی پیش بینی شد. نتایج نشان داد از بین سبک های فرزندپروری، نقش سبک اقتداری معنی دار است و قدرت پیش بینی بیشتری دارد. به عبارتی با افزایش سبک اقتداری در تربیت دانش آموزان، پیش بینی می شود عضویت در شبکه های اجتماعی نیز افزایش یابد. در این راستا، پژوهش سوویدو، میکامی و آلن (۲۰۱۱) نشان داد تعامل های نوجوانان با خانواده پیش بینی کننده رفتار اجتماعی و تعامل های بر خط نوجوانان با همسالان آنها است. پژوهش دیگری در این زمینه نشان داد بچه های بزرگ شده در خانواده های با سبک فرزندپروری اقتداری نمره بالاتری در رشد اجتماعی نسبت به خانواده های با سبک های فرزندپروری مستبد و سهل گیرانه کسب می کنند (سیپ، ۲۰۱۴). هرچند بسیاری از رفتارهای دانش آموزان تحت تأثیر سبک های فرزندپروری والدین در دوران کودکی آنها است و آن چنان که عیسی زادگان و همکاران (۱۳۹۴) ذکر کرده اند ابعاد سبک های فرزندپروری بر بسیاری از رفتاری فرزندان در سن نوجوانی و جوانی مانند فرار از خانه تأثیر دارد. اما همان طور که مازمن و یوسلول (۲۰۰۹) خاطر نشان کرده اند باید توجه داشت عوامل بسیار دیگری در این زمینه دخیلند؛ از جمله فشار اجتماعی (هنجارهای اجتماعی) به شرکت یا عدم شرکت در شبکه های اجتماعی که بر برداشت یادگیرندگان از شبکه و متعاقباً استفاده از آن نیز تأثیر دارد. بنابراین توصیه می شود دیدگاه دانش آموزان به همسالان شان که عضو شبکه های اجتماعی نیستند، نیز بررسی شود.

سازگاری متغیر دیگری بود که در این پژوهش بررسی و مشخص شد متغیر سازگاری، وضعیت عضویت و عدم عضویت در شبکه های اجتماعی ۶۲ درصد از کل دانش آموزان را به درستی پیش بینی می کند. با توجه به اهمیت پیش بینی دانش آموزان عضو شبکه، این الگو حدود ۷۰ درصد از دانش آموزان عضو شبکه های اجتماعی را به درستی پیش بینی کرد. نتایج نشان داد متغیر سازگاری اجتماعی در مقایسه با سازگاری عاطفی، قدرت پیش بینی بیشتری دارد. به عبارتی با افزایش سازگاری اجتماعی دانش آموزان، پیش بینی می شود عضویت آنها در شبکه های اجتماعی کاهش یابد. به این ترتیب، پژوهش حاضر به رابطه منفی دست یافت. در پژوهش کالپیدو، کاستین و

پیش‌بینی عضویت در شبکه‌های مجازی و عملکرد ...

موریس (۲۰۱۱) نیز رابطه مثبت عضویت در فیس‌بوک با سازگاری اجتماعی یادگیرندگان تأیید نشد. در پژوهش احمدی، خادمی و فتاحی بیات (۱۳۸۸) رابطه بین استفاده از شبکه‌های اجتماعی و سازگاری دانش‌آموزان معنادار نبود؛ اما مشخص شد با افزایش مدت زمان استفاده از شبکه، سازگاری دانش‌آموزان بهبود می‌یابد. پژوهش لاین و همکاران (۲۰۱۱) نشان داد استفاده از شبکه‌های اجتماعی با سازگاری اجتماعی رابطه مثبت دارد.

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر و اهمیت شبکه‌های اجتماعی در بین دانش‌آموزان پیشنهاد می‌شود، والدین نسبت به اتخاذ سبک‌های فرزندپروری و آثار آن بر عملکرد تحصیلی و رشد اجتماعی فرزندان‌شان آگاه شوند و آموزش ببینند، از طریق آموزش و توسعه سواد اطلاعاتی والدین و دانش‌آموزان، زمینه کنترل آثار مخرب اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی فراهم شود و با توسعه شبکه‌های اجتماعی بومی و ملی از آسیب‌های ناشی از شبکه‌های اجتماعی جلوگیری شود. پژوهش‌ها غلام‌پور و همکاران (۱۳۹۳) نشان داد دانش‌آموزی که ارتباط بهتر و بیشتری با همسالان خود دارد از سازگاری اجتماعی خوبی برخوردار است و می‌تواند احساس‌های خود را بدون وحشت از دست دادن دوستان به صورت صریح و آشکار بیان کند؛ بر این اساس و با توجه به نتیجه این پژوهش و رابطه منفی بین عضویت در شبکه‌های اجتماعی و سازگاری اجتماعی پیشنهاد می‌شود والدین و مدارس زمینه ارتباط حضوری هر چه بیشتر بین دانش‌آموزان را با همسالان‌شان فراهم نمایند.

حمایت اجتماعی مدرسه و خانواده از فرزندان در سازگاری اجتماعی اثرگذار است (خوش‌کنش، اسدی، شیرعلی‌پور و کشاورز افشار، ۱۳۸۹). برخی از مداخله‌های آموزشی چون آموزش کنترل خشم چنان‌که درتاج، مصائبی و اسدزاده (۱۳۸۸) نشان دادند بر سازگاری اجتماعی تأثیر مثبت دارند، بنابراین خانواده‌ها می‌توانند با شرکت دادن فرزندان‌شان در این‌گونه دوره‌ها سازگاری اجتماعی فرزندان‌شان را بالا ببرند تا عضویت در شبکه‌های اجتماعی و پیامدهای آن به حداقل ممکن کاهش یابد.

منابع

احمدی، پروین، خادمی، عزت، و فتاحی بیات، صدیقه. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر اینترنت بر سازگاری دانش‌آموزان سال دوم دبیرستان‌های تهران. *اندیشه‌های نوین تربیتی*، ۵(۳): ۳۶-۹.

اسفندیاری، غلام‌علی. (۱۳۷۴). *مقایسه شیوه‌های فرزندپروری مادران کودکان مبتلا به اختلال‌های روانی با کودکان عادی*. پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد، رشته روان‌شناسی، انستیتو روان‌پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

اکبری، احمد. (۱۳۸۹). نقش شبکه‌های اجتماعی در ایجاد و مهار بحران‌ها. *ره‌آورد نور*، ۳۱(۱): ۳۹-۳۲.

تقی‌زاده، محمد احسان، و عبدی ورمزان، مراد. (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش راهبردهای فراشناختی بر افزایش هوش اجتماعی و سازگاری اجتماعی. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، ۱۴(۴): ۵۵-۶۶. حسینی، سیدیعقوب. (۱۳۸۲). *آمار ناپارامتریک*، روش تحقیق و نرم‌افزار آماری *SPSS 10*. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.

خوش‌کنش، ابوالقاسم، اسدی، مسعود، شیرعلی‌پور، اصغر، و کشاورز افشار، حسین. (۱۳۸۹). نقش نیازهای بنیادین و حمایت اجتماعی در سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان مقطع متوسطه. *روان‌شناسی کاربردی*، ۳(۱۳): ۸۲-۹۴.

دانش، عصمت، رضابخش، حسین، بهمنی، زهرا، و سلیمی‌نیا، نرگس. (۱۳۹۰). رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری با عزت‌نفس جنسی و مؤلفه‌های آن در دانشجویان زن دانشگاه. *روان‌شناسی کاربردی*، ۴(۳): ۳۹-۵۵.

دانش، عصمت، سلیمی‌نیا، نرگس، فلاحتی، حوا، سابقی، لیلا، و شمشیری، مینا. (۱۳۹۳). اثربخشی آموزشی گروهی مهارت حل مسأله بر سازگاری دختران نوجوان ناسازگار. *روان‌شناسی کاربردی*، ۷(۲): ۲۳-۴۰.

درتاج، فریبرز، مصائبی، اسدالله، و اسدزاده، حسن. (۱۳۸۸). تأثیر آموزش مدیریت خشم بر پرخاشگری و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان پسر ۱۵-۱۲ ساله. *روان‌شناسی کاربردی*، ۳(۴): ۷۲-۶۲.

دهقانی، طیبه. (۱۳۸۹). *رابطه شیوه فرزندپروری والدین با میزان خشم و سازگاری نوجوانان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس. سینها، آوارد کیسورد پراساد، و سینک، رودرا پراتاپ. (۱۳۸۰). *راهنمای پرسشنامه سازگاری دانش‌آموزان دبیرستانی*. ترجمه ابولفضل کرمی. تهران: مؤسسه روان‌تجهیز سینا. (سال انتشار به‌زبان اصلی، ۱۹۹۳).

غلام‌پور، نیره، سهرابی، فرامرز، و برجعلی، احمد. (۱۳۹۳). بررسی رابطه الگوهای ارتباطی والدین با سازگاری اجتماعی کودکان پیش‌دبستانی. *پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، ۴(۱۴): ۶۷-۱۴. مرکز اسناد انقلاب اسلامی (۱۳۹۴). *تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر افت تحصیلی دانش‌آموزان*. بازیابی شده در تاریخ ۱۳۹۴/۰۲/۰۵، قابل دستیابی در پایگاه زیر:

<http://www.irdc.ir/mhttp://www.irdc.ir/fa/content/62897/default.aspx>

مظاهری، اکرم، باغبان، ایران، و فاتحی‌زاده، مریم. (۱۳۸۵). تأثیر آموزش گروهی عزت‌نفس بر میزان سازگاری اجتماعی دانشجویان. *دانشور رفتار*، ۱۳(۴): ۴۹-۵۶.

پیش‌بینی عضویت در شبکه‌های مجازی و عملکرد ...

نجفی، حامد. (۱۳۹۳). نفوذ شبکه‌های اجتماعی میان دانش‌آموزان. تهران: وطن امروز، بازیابی شده در تاریخ ۱۳۹۴/۰۵/۲۰، قابل دسترسی در پایگاه زیر:

<http://www.magiran.com/ppdf/nppdf/5678/p0567813140041.pdf>

نوابخش، مهرداد، و فتحی، سروش. (۱۳۹۰) شیوه‌های فرزندپروری و سازگاری اجتماعی فرزندان. دو فصلنامه پژوهش دینی، ۱۱(۲): ۳۳-۶۴

Cepe, M. (2014). *The effect of Facebook use, self-discipline and parenting styles on the academic achievement of high school and university students*. A thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Master of Arts in Psychology.

Gulbahar, Y., Kalelioglu, F., & Madran, O. (2010). Sosyal aglarin egitim amacli kullanimi [Educational use of social networks]. XV. *Turkiye'de Internet kullanimi konferansi*. Istanbul: Istanbul Teknik University.

Hameed, Z., Maqbool, A., Aslam, N., Hassan, E., & Anw, u. (2013). An empirical study to investigate the impact of social networking sites on student's academic performance and attitude in case of pakistan. *Asian Journal of Empirical Research*, 3(4): 775-784.

Kalpidou, M., Costin, D. & Morris, J. (2011). The relationship between facebook and the well-being of undergraduate college students. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*. 14(4): 183-189.

Kalra, R. K., & Manani, P. (2013). Effect of social networking sites on academic achievement among introverts and extroverts. *Asian Journal of Social Sciences and Humanities*, 3(2): 401-406.

Kuh, G. D. (2009). What student affairs professionals need to know about student engagement. *Journal of College Student Development*, 50(60): 683-706.

Kujath, C. L. (2011). Facebook and my space: Complement or substitute for face-to-face interaction? *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 14(1,2): 75-8.

Lee, S. M., Daniels, M. H., & Kissinger, D. B. (2006). Parental influences on adolescent adjustment: Parenting styles versus parenting practices. *The Family Journal*, 14(3), 253-259.

Lin, J. -H., Peng, W., Kim, M., Kim, S. Y., & LaRose, R. (2011). Social networking and adjustments among international students. *New Media & Society*, 19(1): 421-440.

Mazman, S. G., & Usluel, Y. K. (2009). The usage of social networks in educational context. *World Academy of Science, Engineering and Technology*, 3(1): 1-26.

MIS. (2013). *GVU*. Retrieved 07 15, 2015, from measuring the world's idgital natives:<http://gvu.gatech.edu/research/projects/measuring-orld%E2%80%99s-digital-natives>

Power, E. (2012). *Online social networking sites and students achievemem*. Master theses of education, Memorial University of Newfoundland.

- Siomos, K., Floros, G. (2013). The relationship between optimal parenting, internet addiction and motives for social networking in adolescence. *Psychiatry Research*, 209(1): 529–534.
- Szwedo, D. E., Mikami, A. Y., & Allen, J. P. (2011). Qualities of peer relations on social networking websites: Predictions from negative mother-teen interactions. *J Res Adolesc*, 21(3): 595–607.
- Szwedo, D. E., Mikami, A. Y., Allen, J. P. (2011). Qualities of peer relations on social networking websites: Predictions from negative mother-teen interactions. *Journal of Research on Adolescence*, 21(1): 595–607.

***

پرستنامه والدین سبک فرزندپروری

ردیف	سؤالها	کاملاً موافقم	کاملاً مخالفم
۱	والدین باید به بچه‌های خود اجازه دهند تا هر آن‌چه را که می‌خواهند انجام دهند.	۴	۱
۲	بچه‌ها باید فقط از آن‌چه والدین‌شان می‌گویند پیروی کنند و در غیر این صورت باید آن‌ها را تنبیه کرد.	۴	۱
۳	اگر به مشکلات بچه‌ها توجه شود این دردرس را به دنبال دارد که آن‌ها پروتور شده و انتظارات بیشتری از والدین خواهند داشت.	۴	۱
۴	هرگاه والدین تصمیمی برای بچه‌ها بگیرند باید دلایل آن را به آن‌ها بگویند.	۴	۱
۵	اگر بچه‌ها نسبت به محدودیت ایجادشده در خانواده اعتراض کردند، والدین باید با صحبت کردن آن‌ها را قانع کنند.	۴	۱
۶	والدین نباید در کارهای مربوط به بچه‌ها دخالت کنند چون بچه‌ها به‌طور ذاتی راه خودشان را پیدا می‌کنند.	۴	۱
۷	اگر بچه‌ها کاملاً مطابق میل والدین خود رفتار کنند در آینده افراد موفق‌تری خواهند شد.	۴	۱
۸	بچه‌ها باید کاری را که والدین از آن‌ها انتظار دارند انجام دهند، اما اگر انتظارات والدین غیرقابل اجرا بود باید بتوانند آن را آزادانه با والدین خود مطرح کنند.	۴	۱
۹	وقتی والدین از بچه‌ها می‌خواهند تا کاری را انجام دهند، بچه‌ها باید بدون چون‌وچرا آن را انجام دهند.	۴	۱
۱۰	والدین نباید بچه‌ها را در منزل محدود کنند بلکه باید آن‌ها را آزاد بگذارند تا تمام لوازم اطراف خود را دست‌کاری کنند.	۴	۱
۱۱	هرگاه بچه‌ها برخلاف میل والدین رفتار کردند والدین باید به‌جای تنبیه آن‌ها را راهنمایی کنند.	۴	۱
۱۲	والدین خیلی زود باید به بچه‌ها بفهمانند که رئیس خانواده چه کسی است.	۴	۱
۱۳	والدین باید در تصمیم‌گیری‌های مربوط به خانواده فقط آن‌چه را که خواست بچه‌ها است، انجام دهند.	۴	۱
۱۴	اگر والدین رفتار و خواسته‌های بچه‌ها را محدود نکنند، بیشتر مشکلات حل می‌شوند.	۴	۱
۱۵	والدین باید هنگام تصمیم‌گیری در مورد مسائل و برنامه‌های خانواده نظر بچه‌ها را دخالت دهند و از آن‌ها نیز نظرخواهی کنند.	۴	۱
۱۶	والدین باید با بچه‌هایی که با نظر آن‌ها مخالفت می‌کنند به‌شدت برخورد نمایند.	۴	۱
۱۷	والدین باید به بچه‌ها اجازه دهند تا در کارها خودشان تصمیم‌گیرنده باشند.	۴	۱
۱۸	شوخی و بازی کردن بچه‌ها در حضور والدین توهین به آن‌ها است.	۴	۱
۱۹	بچه‌ها به بازی و تفریح نیاز دارند برای این کار والدین باید به آن‌ها اجازه دهند هر وقت دلشان خواست از منزل خارج شوند.	۴	۱
۲۰	باید به بچه‌ها اجازه داده شود که اگر فکر می‌کنند نظرشان از نظرات والدین خود بهتر است آن را ابراز کنند.	۴	۱
۲۱	وقتی بچه‌ها مرتکب اشتباهی می‌شوند هیچ‌گاه نباید آن‌ها را سرزنش کرد.	۴	۱
۲۲	اگر والدین تصمیمی برخلاف میل بچه‌ها گرفتند در چنین مواردی باید با بچه‌ها گفتگو کنند و حتی اگر اشتباه کرده بودند آن را بپذیرند.	۴	۱
۲۳	گاهی اوقات والدین باید با بچه‌ها سازش کنند، نه این‌که همیشه انتظار داشته باشند که بچه‌ها با آن‌ها سازش کنند.	۴	۱
۲۴	باید اجازه داد تا بچه‌ها خودشان تجربه کنند.	۴	۱
۲۵	بعضی از بچه‌ها ذاتاً بد هستند و باید طوری تربیت شوند که از والدین خود بترسند.	۴	۱
۲۶	بچه‌ها وقتی بزرگ شوند از سخت‌گیری‌های والدین خود سپاسگزاری خواهند کرد.	۴	۱
۲۷	وقتی بچه‌ها دچار مشکل و دردرس‌ری شوند (کار خطایی انجام می‌دهند) باید بدانند که با مطرح کردن آن مشکل برای والدین خود تنبیه نمی‌شوند.	۴	۱
۲۸	در مجالس و مهمانی‌ها باید بچه‌ها را آزاد گذاشت تا محیط اطراف خود را دست‌کاری کنند تا حس کنجکاو آن‌ها ارضاء شود.	۴	۱
۲۹	بچه‌ها جدی و کوشا نخواهند بود مگر این‌که درباره کارهای آن‌ها سخت‌گیری کنیم.	۴	۱
۳۰	اگرچه بچه‌ها تجربه کمی دارند اما گاهی اوقات نظر آن‌ها بهتر از نظر والدین است.	۴	۱

***

پرسشنامه سازگاری دانش آموزان سینه‌ها و سینگ

ردیف	سؤال‌ها	بلی خیر
۱	آیا همیشه از چیزی در مدرسه خودتان می‌ترسید؟	۱
۲	آیا از ملاقات کردن همکلاسی‌هایتان دوری می‌کنید؟	۱
۳	فرض کنید همکلاسی‌هایتان ندانسته کار غیرعقلانه‌ای انجام دهند، آیا فوراً با آن‌ها اوقات تلخی می‌کنید؟	۱
۴	آیا کم‌رو هستید؟	۱
۵	آیا به خاطر خطاهایتان نگران سرزنش کردن معلم‌تان هستید؟	۱
۶	وقتی که موضوعی را درک نمی‌کنید آیا در سؤال کردن تردید دارید؟	۱
۷	آیا به دوستانی که معلم‌تان زیادی از آن‌ها تمجید می‌کند حسادت می‌ورزید؟	۱
۸	زمانی که تعدادی از معلم‌های شما باهم هستند آیا بدون هیچ ناراحتی پیش آن‌ها می‌روید؟	۱
۹	آیا نسبت به همکلاسی‌هایی که فکر می‌کنید بهتر از شما هستند حسرت می‌خورید؟	۱
۱۰	آیا گاهی اوقات احساس می‌کنید که گویی در مدرسه دوستی ندارید؟	۱
۱۱	وقتی متوجه می‌شوید چند دانش‌آموز باهم حرف می‌زنند، آیا فکر می‌کنید از شما بدگویی می‌کنند؟	۱
۱۲	آیا به راحتی می‌توانید با هر کسی دوست شوید؟	۱
۱۳	وقتی از شما نمی‌خواهند در هیچ‌یک از برنامه‌های مدرسه شرکت کنید، آیا با عصبانیت خود را نسبت به دیگران ابراز می‌دارید.	۱
۱۴	وقتی تعدادی دانش‌آموز باهم حرف می‌زنند، آیا آزادانه به آن‌ها می‌پیوندید؟	۱
۱۵	آیا اغلب در مدرسه غمگین و پریشان هستید؟	۱
۱۶	آیا پیوستن به همکلاسی‌ها و کار کردن باهم را دوست دارید؟	۱
۱۷	آیا احساس می‌کنید معلمان شما را مورد غفلت قرار داده‌اند؟	۱
۱۸	آیا سعی می‌کنید توجه معلمتان را در کلاس به خود جلب کنید؟	۱
۱۹	وقتی که دانش‌آموزی از شما شکایت می‌کند آیا برانگیخته می‌شوید و سعی می‌کنید صدمه‌ای به او نزنید.	۱
۲۰	آیا اغلب دوست دارید تنها باشید؟	۱
۲۱	آیا اغلب از مدرسه خود ناراضی هستید؟	۱
۲۲	آیا ارتباط دوستانه‌ای با دانش‌آموزان ایجاد می‌کنید؟	۱
۲۳	آیا سعی می‌کنید اشتباه خود را توجیه کنید؟	۱
۲۴	آیا دوست دارید در کلاس در صندلی‌های جلو بنشینید؟	۱
۲۵	وقتی معلمان در کلاس سؤالی از شما می‌پرسند، آیا ناراحت می‌شوید؟	۱
۲۶	آیا با همکلاسی‌ها ارتباط دوستانه‌ای دارید؟	۱
۲۷	آیا از شوخی کردن همکلاسی‌های خود ناراحت می‌شوید؟	۱
۲۸	آیا در برنامه‌های مدرسه به‌طور فعال شرکت می‌کنید؟	۱
۲۹	آیا اغلب با همکلاسی‌های خود بگومگو دارید؟	۱
۳۰	آیا در مسابقات ورزشی مدرسه شرکت می‌کنید؟	۱
۳۱	آیا اغلب در مدرسه به دیگران شک دارید؟	۱
۳۲	آیا خجالت می‌کشید با دانش‌آموزان کلاس‌های بالاتر مدرسه صحبت کنید؟	۱
۳۳	آیا به چیز خوبی که توسط یکی از همکلاسی‌ها که با شما خوب تا نکرده، فرستاده شود، بی‌تفاوتی نشان می‌دهید؟	۱
۳۴	آیا در مدرسه دوستان صمیمی دارید؟	۱
۳۵	وقتی نمره کم می‌گیرید، آیا فکر می‌کنید نفرت شما نسبت به معلمتان افزایش می‌یابد؟	۱
۳۶	آیا همیشه آمادگی دارید به هر طریقی به همکلاسی‌های خود کمک کنید؟	۱
۳۷	آیا از ملاقات کردن دانش‌آموزان کلاس‌های بالاتر می‌ترسید؟	۱
۳۸	آیا از جنب‌وجوش دانش‌آموزان دیگر در مدرسه لذت می‌برید؟	۱
۳۹	آیا در برخورد با دانش‌آموزان کلاس‌های بالاتر احساس افسردگی می‌کنید؟	۱
۴۰	وقتی که همکلاسی‌ها کتاب‌ها و دفترچه‌های یادداشت شما را امانت می‌خواهند، آیا با خوشحالی به آن‌ها امانت می‌دهید؟	۱

***